

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach	2
Správy	3
Rozhlas, Rádio Košice, 28. 3. 2022, 16:00	
Správy	4
Rozhlas, Rádio Šírava, 28. 3. 2022, 7:40	
VÝSLEDKY MLÁDEŽNÍCKEHO BASKETBALU	5
Tlač, Žilinské noviny, 29. 3. 2022	
Košické univerzity akceptujú novelu vysokoškolského zákona. Upozorňujú však na ich problematické financovanie . 8	
Online, kosiceonline.sk, 29. 3. 2022, 5:55	
Valerij Kupka: Prežívame kolaps systému, v ktorom svete vládnu nekompetentní politici	9
Online, dunszt.sk, 28. 3. 2022, 13:55	
Fakulty a ústavy UPJŠ	13
Po Joy si prišli rodičia do Užhorodu. K mnohým iným deťom, ktoré porodili na Ukrajine náhradné matky, sa rodičia nedostanú	14
Online, dennikn.sk, 28. 3. 2022, 18:31	

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Správy [↗](#)

📅 28. 3. 2022, 16:00, Zdroj: **Rádio Košice**, Stanica: **Slovenské stanice**, Vydavateľ: **MARK MEDIA s. r. o.**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

[strojový prepis] .... - tis. Zlý je len zo zbraní mnoho ocenení. V. Žilách. Rádio Košice je takýto romantický a nostalgický Backstreet Boys? A teraz aj knižné tipy, ktoré my sme si mali aspoň raz za život v exile v Argentíne. Hlinková je literárna vedkyňa, docentka na Filozofickej fakulte **univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Napriek tomu, že literatúre takpovediac zasvätila...

Správy [↗](#)

📅 28. 3. 2022, 7:40, Zdroj: **Rádio Širava**, Stanica: **Slovenské stanice**, Vydavateľ: **POWER DEVELOPMENT s. r. o.**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

[strojový prepis] ... návštevníci botanickej záhrady **univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** sa po novom môžu už ním už nielen vizuálne, ale aj zvuková prostredí to svetelných efektov preniesť do tropickej džungle. Pri programe nové inštalácie audiovizuálnej techniky sa inšpirovali botanickými záhradami v zahraničí, kde už majú tropickú expozíciu osvetlenú. Audio technológia už v...

VÝSLEDKY MLÁDEŽNÍCKEHO BASKETBALU [🔗](#)

📅 29. 3. 2022, Zdroj: **Žilinské noviny**, Strana: 45, Vydavateľ: **Petit Press, a.s.**, Sentiment: **Ambivalentný**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: 203 116 GRP: 4,51 OTS: 0,05 AVE: 1123 Eur

JUNIORI – 1. liga, skupina SILVER, Východ – 10. a 11. kolo:

MBK Liptovský Mikuláš – MBK Victoria Žilina 59:70 (28:34)

Body Žiliny: R. Florek 20, Krebes 14, Kadaši 14, Hornák 8, Novák 6, Šimún 4, Staš 4.

BK MŠK Kežmarok – MBK Victoria Žilina 38:96 (27:56)

Body Žiliny: R. Florek 27, Novák 20, Šimún 14, Kadaši 13, Hornák 7, I. Florek 5, Krebes 4, Demeter 4, Staš 2.

Tréner Žiliny P. Mühlberger: „Prvý zápas bol v úvodnej štvrtine vyrovnaný, v ďalšom priebehu sme si postupne budovali náskok a rozumnou, trpezlivou hrou v záverečnej časti sme si postrážili víťazstvo. V druhom zápase sme mali síce slabšie úvodné minúty, ale potom sme až do konca jasne dominovali vo všetkých činnostiach.“

1. Spišská Nová Ves 10 10 0 913:519 20 2. MBK Victoria Žilina 11 7 4 888:574 18 3. Michalovce 9 7 2 702:450 16 4. Humenné 11 3 8 491:778 14 5. Liptovský Mikuláš 8 4 4 570:571 12 6. Kežmarok 10 2 8 450:852 12 7. TYDAM **UPJŠ** Košice 9 1 8 445:715 10

STARŠÍ ŽIACI – 1. liga, skupina GOLD – 15. a 16. kolo:

Inter Yellow Bratislava – MBK Victoria Žilina 106:58 (55:23)

Body Žiliny: Suchomel 11, Samuhel 10, Lenjik 10, Urda 10, Lokaj 8, Cupek 4, Stupárek 3, Rizman 2.

B.S.C. Bratislava – MBK Victoria Žilina 69:53 (34:32)

Body Žiliny: Samuhel 18, Urda 10, Sedlák 10, Suchomel 8, Cupek 3, Lenjik 2, Leštach 2.

Tréner Žiliny J. Dlábik:

„Proti Interu nikto z hráčov nezahral nad svoj priemer a výsledok zodpovedá priebehu. Proti druhému bratislavskému družstvu sme boli blízko k prekvapeniu. Na začiatku poslednej štvrtiny sme viedli 52:48, dovtedy sme hrali veľmi dobre. Žiaľ, v záverečných desiatich minútach našim kľúčovým hráčom dochádzali sily a rozhodcovia podržali domácich, keď nám v sporných situáciách päťkrát zobrali loptu. Prekvapenie sa nekonalo...“

1. Žiar nad Hronom 12 10 2 866:632 22 2. Inter Bratislava Yellow 10 9 1 969:629 19 3. B.S.C. Bratislava 11 7 4 794:679 18 4. Prievidza 11 7 4 774:696 18 5. Čaňa 13 3 10 681:923 16 6. MBK Victoria Žilina 16 0 16 721:1316 16 7. RIM Basket Košice 9 6 3 636:521 15 8. Sereď 10 4 6 695:740 14

ŽIACI – 1. liga, skupina Stred – dohrávka 6. kola:

MBK Victoria Žilina – AKAPO Lučenec 45:53 (30:24)

Body Žiliny: Učník 11, Pivko 10, Maľuga 10, Švancár 8, Janík 6.

Domáce družstvo začalo vo veľkom štýle, hráčom sa darila strelba a po úvodnej štvrtine viedlo 21:7. Súper sa však postupne rozohral k výkonu, ktorým po prestávke obrátil skóre a výsledok vo svoj prospech.

1. liga, skupina o 9. – 15. miesto – 1. a 2. kolo: MBK Victoria Žilina – BKM Iskra Svit 46:48 (33:23)

Body Žiliny: Pivko 15, Učník 15, Janík 10, Maľuga 4, Schneider 2.

MBK Victoria Žilina – MBK Liptovský Mikuláš: Zápas pre koronavírus v družstve hostí odohrajú v náhradnom termíne. Tréner Žiliny B. Iljaško: „V prvom polčase sme boli lepším družstvom, po prestávke bol zasa lepší Svit. Dobre rozohraný zápas sme pokazili v tretej štvrtine sedemminútovou slabšou hrou, v tomto úseku súper zaznamenal 11-bodovú šnúru a ujal sa vedenia. Nasledujúce tri minúty sme pre zmenu vyhrali my 9:2 a získali šesťbodový náskok. Ešte tri minúty pred koncom sme viedli 46:42, ale potom už triafal do koša iba súper a prehrali sme o dva body.“

MLADŠÍ ŽIACI – celoslovenská súťaž, skupina Východ:

Súťaž prebieha formou turnajov, štvrtý v poradí sa hral v Košiciach. Malí Žilinčania boli opäť v pluse, dva zápasy vyhrali, jeden prehrali a spolu s košickým MBK Galaxy sú na čele skupiny.

BK 04 AC LB Spišská Nová Ves – MBK Victoria Žilina 12:86 (4:49)

Body Žiliny: Bednár 24, Schneider 14, Lehota 12, Blahák 9, Jakubík 8, Nair 7, Pekara 4, Kozlík 4, Mintál 4.

MBK Victoria Žilina – 1. BK Michalovce 71:20 (34:12)

Body Žiliny: Schneider 28, Mintál 10, Blahák 10, Kozlík 9, Bednár 8, Pekara 4, Čarnecký 2.

ŠBK Galaxy Košice – MBK Victoria Žilina 51:38 (17:18)

Body Žiliny: Schneider 21, Bednár 8, Kozlík 3, Jakubík 2, Čarnecký 2, Lehota 2.

Tréner Žiliny B. Iljaško:

„Zápasy s družstvami z Michaloviec a Spišskej Novej Vsi mali z nášho pohľadu tréningový charakter, keď už po prvých štvrtinách sme mali vysoký náskok. Herne výborný bol zápas s domácimi Košicami. Ten sa ešte v 2. minúte poslednej štvrtiny vyvíjal pre nás priaznivo, vtedy sme viedli 38:33. Zranil sa nám však Jakubík, vyfaulovali sa Schneider s Bednárom, súper získal hráčsku prevahu a osemnásťbodovou šnúrou otočil zápas vo svoj prospech.“

1. MBK Victoria Žilina 11 9 2 694:337 20 2. ŠBK Galaxy Košice 7 5 2 380:246 12 3. RIM Basket Košice 6 3 3 371:201 9 4. Svit 6 2 4 196:347 8 5. Spišská Nová Ves 5 2 3 159:232 7 6. Michalovce 5 2 3 166:218 7 7. Rožňava 6 0 6 109:494 6

STARŠÍ MINIŽIACI – majstrovstvá Slovenska, skupina Východ:

Súťaž prebieha formou turnajov. Žilinskí minižiaci hrali v Košiciach na druhom dva zápasy a boli v nich úspešní – oba vyhrali.

MBK Victoria Žilina – BKM Iskra Svit 39:32 (21:19)

Body Žiliny: Laluha 13, Cigánik 6, Dusa 6, Gerebenits 4, Feketík 4, Suchomel 4, Labant 2.

MBK Victoria Žilina – RIM Basket Košice 51:8 (26:4)

Body Žiliny: Laluha 12, Zaťko 6, Feketík 6, Kadaši 5, Suchomel 5, Chovanec 5, Jáni 4, Cigánik 2, Dusa 2, Korenko 2, Gerebenits 1.

Tréner Žiliny M. Chudík:

„Chlapcov musím pochváliť za bojovnosť i predvedenú hru v oboch zápasoch, ale stále je tam ešte dosť vecí, ktoré potrebujeme zlepšiť, ak chceme hrať vyrovnané zápasy s najlepšimi družstvami“.

Priebežná tabuľka je pomerne neprehľadná pre nerovnaký počet odohraných zápasov jednotlivých družstiev.

Majstrovstvá Slovenska, skupina Východ:

V Košiciach sa dohrával ďalší turnaj, ktorý mal pôvodný termín na začiatku februára. Chlapci MBK Victoria Žilina hrali dva zápasy, v oboch boli úspešní a naznačili, že v súťaži, ktorej priebežná tabuľka je skreslená nerovnakým počtom zápasov, budú patriť k najlepším družstvám.

MBK Victoria Žilina – BK 04 AC LB Spišská Nová Ves 38:18 (19:8)

Body Žiliny: Laluha 8, Dusa 7, Feketík 5, Gerebenits 4, Lokaj 4, Korenko 4, Pradeniak 2, Cigánik 2, Jáni 2.

1. BK Michalovce – MBK Victoria Žilina 2:53 (2:28)

Body Žiliny: Gerebenits 14, Laluha 10, Feketík 8, Jáni 4, Zaťko 4, Chovanec 4, Cigánik 4, Pradeniak 3, Dusa 2.

Tréner Žiliny M. Chudík:

„Prvý zápas sme nezačali dobre, chýbala nám sústredenosť, zahadzovali sme trestné hody. Postupne sa však naša hra zlepšovala, už v prvom polčase sme získali dvojciferný náskok a hru mali pod kontrolou až do konca. Druhý zápas mal úplne jednoznačný priebeh a využili sme ho na nácvik postupného útoku.“

1. ŠBK Galaxy Košice 12 12 0 634:149 24 2. Liptovský Mikuláš 9 8 1 452:242 17 3. Svit 8 4 4 297:263 12 4. RIM Basket Košice 10 1 9 222:483 11 5. Michalovce 11 0 11 119:537 11 6. MBK Victoria Žilina 6 4 2 225:159 10 7. Spišská Nová Ves 7 3 4 211:263 10 8. Abovia 96 Košice 3 1 2 45:109 4

ŽIAČKY – majstrovstvá Slovenska, základná časť – skupina Stred – 5. dvojkolo:

AKAPO Lučenec – BKM Žilina-Závodie 48:49 (1:22, 47:47) po predĺžení a 59:55 (21:20, 50:50, 52:52) po dvojnásobnom predĺžení

Body Žiliny: Koristová 15+9, Rzeszotová 10+10, Macúchová 9+6, Šmihovská 5+12, Ondrašínová 3+6, Ochodničanová 3+5, Šlosárová 2+7.

1. Banská Bystrica 8 8 0 364:162 2. BKM Žilina-Závodie 10 6 4 478:424 3. Trnava 10 5 5 356:307 4. Lučenec 8 6 2 356:314 5. Nitra 10 4 6 415:417 6. Trenčín 12 1 11 264:528 7. Handlová 6 2 4 165:246

STARŠIE MINIŽIAČKY – majstrovstvá Slovenska, základná časť, skupina Východ – 6. dvojkolo a dohrávka 4. dvojkola:

BKM Bardejov – BKM Žilina-Závodie 17:43 (7:21) a 12:51 (6:19)

Body Žiliny: Harantová 16+7, Kubošová 6+0, Jaroščiaková 5+13, Šmihovská 4+5, Trnovcová 4+0, Koscelníková 2+4, Tolnayová 2+4, Rybárska 2+2, Kubelová 2+0.

TYDAM **UPJŠ** Košice – BKM Žilina-Závodie 15:93 (5:52) a 19:78 (9:31)

Body Žiliny: Kubošová 15+2, Harantová 10+8, Štekláčová 10+0, Rumanová 8+16, Tolnayová 8+7, Jaroščiaková 8+5, Adamíková 8+4, Koscelníková 6+8, Rybárska 6+6, Trnovcová 6+4, Kubelová 4+8, Šmihovská 4+6, Koporcová 0+2, Syneková 0+2.

Tréner Žiliny P. Gerát: „V Bardejove sme aj napriek len priemerným výkonom v oboch zápasoch dosiahli presvedčivé, jednoznačné víťazstvá. V nedeľňajších dohrávkach v Košiciach bol výkon družstva oveľa lepší ako deň predtým v Bardejove – behavejší, s vyššou bojovnosťou. Vo všetkých zápasoch sme mali slušnú strelbu, v Košiciach sa do streleckej listiny zapísali všetky naše hráčky.“

1. BKM Žilina-Závodie 12 11 1 786:279 23 2. YA Košice U12 8 5 3 334:217 13 3. Bardejov 10 3 7 273:381 13 4. Ružomberok 10 2 8 479:305 12 5. Poprad 10 2 8 253:505 12 6. TYDAM **UPJŠ** Košice 8 0 8 84:522 8

MLADŠIE MINIŽIAČKY – majstrovstvá oblasti, skupina Stred – 3. dvojkolo:

BKM Žilina-Závodie – ORAVA Bas Cats Dolný Kubín 64:8 (32:2) a 63:18 (29:4)

Body Žiliny: Koscelníková 16+10, Tolnayová 10+7, Adamíková 8+17, Štekláčová 8+0, Holániková 6+0, Matejčíková 4+12, Macúchová 4+11, Zajacová 4+0, Čanigová 4+0, Jankechová 0+4, Dubeňová 0+2.

V dohrávaných zápasoch žilinské dievčatá opäť dominovali a prevalcovali ďalšieho súpera. Po dlhšom čase hrali v najsilnejšej zostave a na palubovke to aj bolo vidieť. Súper síce bojoval zo všetkých síl, ale kvalitatívny rozdiel bol zreteľný. Domáce družstvo dokonale využilo svoju výškovú prevahu. Čo dievčatá netrafili z poľa, to takmer vždy doskočili a loptu vrátili do koša. Veľmi dobre tiež bránili, čím uvádzali súperky v útoku často až k bezradnosti.

1. Banská Bystrica 10 4 6 190:354 14 2. BKM Žilina-Závodie 6 6 0 364:61 12 3. ORAVA-Dolný Kubín 6 3 3 179:205 9 4. Ružomberok 6 1 5 116:229 7

Autor: HA

Košické univerzity akceptujú novelu vysokoškolského zákona. Upozorňujú však na ich problematické financovanie

29. 3. 2022, 5:55, Zdroj: kosiceonline.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 5 373 GRP: 0,12 OTS: 0,00 AVE: 398 Eur

JANA TOMAŠKOVIČOVÁ, Dnes | 05:31

Jej odobreniu predchádzali aj protesty akademickej obce.

Parlament schválil novelu zákona o vysokých školách, ktorá dlhodobo vyvolávala nielen búrlivú diskusiu a množstvo otázok, ale aj protesty samotných univerzít. Tie sa okrem iného obávali narušenia princípov slobody, samosprávy vysokých škôl či politizácie. Poslanci však odobrili viacero pozmeňujúcich návrhov. Renáta Vitková z rezortu školstva povedala, že súčasťou novely je aj zmena financovania univerzít:

„Navrhovaný spôsob financovania vysokých škôl z dielne rezortu školstva odmeňuje vysoké školy v závislosti od ich výsledkov a publikačnej či tvorivej aktivity zamestnancov. Novým nástrojom financovania sú aj výkonnostné zmluvy, ktoré sa osvedčili napríklad v Rakúsku či Holandsku. Vysoké školy budú môcť dobrovoľne podpísať zmluvu s ministerstvom, v ktorej sa zaviazajú splniť konkrétne kritériá kvality do dvoch rokov a po ich splnení dostanú obnos financií.“

Cieľom novely je systémová zmena riadenia verejných vysokých škôl so zámerom ich modernizácie. Externé štúdium sa po novom skrátí na päť rokov. **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** podľa jej hovorca Tomáša Zaváčana akceptuje konečné znenie novely:

„Medzi kľúčové body reformy patrí model voľby kandidáta na rektora, výber a voľba dekana realizovaná podobným mechanizmom ako u rektora. K otvoreniu sa univerzity externému prostrediu môže, v prípade zlepšenia financovania vysokých škôl, prispieť aj obsadzovanie funkčných miest docentov a profesorov aj bez titulov. Naša podpora novele tiež tkvie vo vytvorení priestoru pre výkonovo orientované financovanie prostredníctvom výkonnostných zmlúv, čo umožňuje financovanie podľa misie univerzity a nielen podľa jej vedeckého výkonu.“

Štipendiá budú môcť získať top doktorandi, top maturanti či študenti top univerzít (Ilustračná fotografia) / TASR

Technická univerzita v Košiciach podľa jej rektora Stanislava Kmeťa podporila prijatie a schválenie novely zákona o vysokých školách, ktorá prešla procesom postupných úprav a zapracovávaním pozmeňujúcich návrhov.

Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie (UVLF) v Košiciach oceňuje, že sa po dlhom období odborných i celospoločenských diskusií a rokovaní podarilo nájsť zhodu a novela vysokoškolského zákona bola schválená s časťou pripomienok akademickej obce.

„Vníma to ako príležitosť upokojiť situáciu a začať sa venovať existenčným otázkam vysokého školstva. Bez investícií a finančnej stabilizácie totiž verejné vysoké školy nedokážu naplňovať zákonné požiadavky. Súčasná situácia núti vysoké školy prioritne riešiť nie kvalitatívny rast, ale existenčné problémy a každodenný chod. Bez finančnej stabilizácie a možnosti dlhodobého plánovania investícií vysoké školy nebudú schopné skvalitňovať obsah vzdelávania,“ uviedla pre Košice Online hovorkyňa UVLF Zuzana Bobriková.

Na problematické financovanie vysokých škôl upozornila aj Slovenská rektorská konferencia. Vo svojom stanovisku uviedla, že štát síce zvyšuje svoje nároky na univerzity, avšak nie sú finančne kryté:

„Pokles rozpočtu pre verejné vysoké školy v rokoch 2021 a 2022, navrhované ďalšie znižovanie rozpočtov do roku 2026, zvyšovanie cien energií, inflácia nekorešponujú s požiadavkami kladenými na vysoké školstvo. Rozpočty slovenských univerzít v rokoch 2021 a 2022 klesli, spolu s nárastom cien energií a rastúcou infláciou aktuálne hovoríme o prepade na úrovni 60 miliónov eur.“

Novela má nadobudnúť účinnosť 25. apríla. V nadväznosti na Plán obnovy budú zavedené aj štipendiá poskytované ministerstvom, napríklad pre top doktorandov, top maturantov či študentov top univerzít.

Komentáre

Valerij Kupka: Prežívame kolaps systému, v ktorom svetu vládnu nekompetentní politici

28. 3. 2022, 13:55, Zdroj: dunszt.sk, Autor: Eva Andrejčáková, Sentiment: Negatívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 226 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 32 Eur

Eva Andrejčáková 2022. március 28.

Aj preto uznávaný rusista odchádza z Prešovskej univerzity.

Dostal tvrdú sovietsku výchovu a cítil ju na sebe ešte dlho po tom, ako sa jeho rodina presťahovala z Ukrajiny do Československa.

O to vďačnejší je dnes volgogradskému undergroundu, ktorý mu ukázal, že svet môže byť aj iný.

Hoci odvtedy dávno padol komunizmus a systém školstva prešiel dlhým vývojom, VALERIJ KUPKA neustále bojuje so skúsenosťou, že študenti na Slovensku sa odmietajú dobrovoľne vzdelávať a nároky na ich štúdium sa znižujú.

Vysokoškolský pedagóg, básnik a rusista upozorňuje, že časovaná bomba sa začala naplno prejavovať a po tridsiatich rokoch aktívnej činnosti odchádza z Prešovskej univerzity, kde sa podmienky v tomto smere len zhoršujú.

Fakt, že svet dospel až k vojne na Ukrajine, je dnes preňho najsilnejším dôkazom, že k moci sa stále dostávajú polovzdelaní a neempatickí ľudia.

Valerij Kupka v petrohrskej kaviarni Staraja Vena.

FOTO: Nikolaj Simonovskij

Ako rusista máte k Rusku špecifický vzťah. Predpokladali ste, že môže dôjsť k takejto ničivej vojne?

Je to šok a ťažko sa mi o tom hovorí. Áno, mal som predstavu, tušenie, že môže dôjsť k nejakému minimalistickému kroku zo strany Ruska voči Ukrajine, ale toto som nečakal.

Čo prežívate z osobného hľadiska?

Obávam sa, že svoje pocity nedokážem sformulovať. V oboch krajinách mám blízkych príbuzných a blízkych priateľov, spisovateľov a výtvarníkov, s ktorými dlhodobo spolupracujem. Desím sa predstavy, že budú stáť zoči-voči jeden proti druhému. To, čo prežívame, je kolaps systému, v ktorom svetu vládnu politici často nekompetentní a neprofesionálni. Deje sa to aj preto, že sa k moci dostávajú polovzdelaní a neempatickí ľudia. A platí to nielen o politike, ale o všetkých sférach spoločenského života. Aj preto som práve odišiel z Prešovskej univerzity.

Čo sa stalo?

Roky vypúšťame zo škôl filológov, ktorí sa odmietajú dobrovoľne vzdelávať. Zdá sa mi nenormálne, že študenta na vysokej škole treba do učenia nútiť. Nároky na študentov sa neustále znižujú, úroveň vzdelávania sa prispôbuje ich úrovni. Zdá sa mi, že jediným kritériom je udržať študenta na škole a nie zvyšovať jeho vzdelanostnú úroveň. Za roky praxe mi vychádza, že učiť deti v našich školách idú väčšinou tí menej šikovní absolventi a tí šikovnejší si radšej nájdu iné zamestnanie. Mnohí vysokoškolskí študenti majú tendenciu stále podvádzať ako malé deti, odpisovať a potom obhajovať plagiáty. Samozrejme, to je to najfahšie. Takto môže vysokú školu skončiť hocikto. Strašne to demoralizuje tých študentov, ktorí pracujú poctivo a zaslúžia si byť na vysokej škole. Časované bomby sa však už prejavujú.

Prisťahovali ste na Slovensko ešte ako sovietske dieťa. Aké boli vtedy pohnútky vašich rodičov opustiť Ukrajinu?

Narodil som sa v ukrajinskej dedine Chomut. Bolo to v decembri, ale už v januári nového roka premenovali dedinu na Zelený háj. Kedysi ju založili volynskí Česi, ktorí sa tam usadili ešte v 19. storočí za cárkeho Ruska, preto mala názov Chomut. Potom, za bolševického režimu, utekali naspäť do vtedajšieho Československa. Boli to veľkí gazdovia a nechali po sebe typické veľké české gazdovské domy. Do jedného z nich sa po vojne v roku 1947 nasťahovala moja stará mama, Rusinka so šiestimi deťmi, práve tehotná a bez muža, lebo dedo krátko predtým zomrel. Obaja moji starí rodičia prišli na Ukrajinu z Cigeľky, dobrovoľne nasilu, ako mnohí Rusíni v tom období. Štátna moc ich vtedy považovala za Ukrajincov a tvrdila, že sa majú vrátiť do vlasti, hoci ich vlasťou bolo Slovensko. Moja mama mala vtedy štrnásť rokov a veľmi dobre si to všetko pamätala.

Čo vám rozprávala?

Dosť často zvykla spomínať, že prijatie nebolo ľahké, veď išlo o časy, keď sa v lesoch skrývali banderovci, ktorí ešte do začiatku 50. rokov terorizovali obyvateľstvo, hlavne prisťahovalcov. Domáci volali Rusínov huculi a posielali ich naspäť do vlasti. Nepáčilo sa im, že prišielci dostali domy a pozemky po Čechoch. A potom im soviety pozemky aj tak vzali do kolchozu. Do tohto komunizmu som sa neskôr

narodil ja a prežil som na Ukrajine svojich prvých pätnásť rokov. V roku 1978 sme odišli na Slovensko.

Zdieľali ste s rodičmi túžbu odísť?

Zostať nepripadalo do úvahy. Jedným zo zásadných dôvodov, prečo sa mama rozhodla veľmi rýchlo utekať na Slovensko, boli správy o tom, že do susednej dediny už vozia z Afganistanu domov vojakov v cínových truhlách, hoci oficiálne sa sovietska invázia v Afganistane začala až v roku 1979. Mama neváhala: keďže mala okrem manžela dvoch mladých synov, rýchlo vybavila všetko, aby sme sa v rámci repatriácie mohli vrátiť na Slovensko a vyhnúť sa vojne.

Na Slovensku vás vojenská služba minula?

Keďže som bol ešte dlho občanom ZSSR, tak ma minula. Dokonca som ako človek so zahraničným občianstvom nemohol byť ani členom komunistickej strany. Na univerzite mi to ponúkali, ale tento dobrý dôvod mi pomohol, že som sa členstvu ľahko vyhol.

Žeby sa vo vás vtedy prebudil rebel?

Nechcel by som sa štylizovať, jednoducho to tak vyšlo. Ja v tom nevidím nijaké rebelstvo. Na Ukrajine som ako sovietsky školák dostal dosť tvrdú komunistickú výchovu. Vyrastal som na knihách o partizánoch a o mladých vojnových hrdinoch, ktorí pre mňa boli vzorom, kým moji rovesníci na Slovensku, ako som neskôr zistil, čítali mayovky. Myslím si, že aj v jednom, aj v druhom prípade to boli vzory hodné nasledovania.

Bolo pre vás ťažké prispôbiť sa životu v Československu?

Ja som z Ukrajiny síce nechcel ísť preč, ale tým, že život na Slovensku bol v porovnaní s Ukrajinou oveľa ľahší a príjemnejší, zvykol som si pomerne rýchlo. Zároveň som bol práve v puberte, asi najhorší čas na sťahovanie z jednej krajiny do druhej. Odchod z kamarátskych kruhov na Ukrajine som prežíval dosť tragicky, mama mala o mňa veľký strach, aj o brata, ale ten bol mladší a bral to ľahšie. Veľmi sa o mňa bála, mala výčitky, aby som si niečo neurobil, bol som v kritickom veku.

Čo vás najviac blokovalo?

Prišli sme do krajiny, ktorej jazyk som absolútne neovládal, mal som pocit, že som všetko stratil. Od starých rodičov som síce pochytil trochu rusínčiny, ale moji rodičia hovorili najmä po ukrajinsky. Bolo to pre mňa skrátka zlé obdobie. Hranice sme prešli 1. decembra, dorazili sme do Bardejova a o pár dní na to som už nastúpil na ukrajinské gymnázium v Prešove. Dali ma na internát, kde izba vyzerala ako v kasárňach: bolo nás tam osemnásť, spali sme na škripajúcich kovových poschodových posteliach a nikto mi tam nerozumel. Po ukrajinsky tam nevedel žiaden študent a po rusky všetci vedeli veľmi slabó. Ale pomaličky sa to rozbehlo.

Pomohla vám rusínčina? Alebo čo vás posunulo dopredu?

Vyučovacím jazykom na gymnáziu bola ukrajínčina, ale deti sa medzi sebou rozprávali väčšinou šarišským dialektom – to boli tie z mesta, a tie z dediny zase hovorili po rusínsky. Rusínčina bol jediný jazyk, ktorého som sa mohol mimo školy chytiť. Na internáte som bol na izbe jediný gymnazista, ostatní boli zo stavebnej priemyslovky. Medzi nimi som si potom našiel kamaráta, volal sa Jano, bol Rusín a akosi prirodzene mi na začiatku začal robiť tlmočníka. Dodnes naňho v dobrom spomínam.

Dalo by sa povedať, že na štúdium ruštiny vás po maturite nasmerovala frustrácia z neznalosti domáceho jazyka?

Takto by som to neformuloval. Z neznalosti jazyka som frustrovaný nebol, lebo za štyri roky štúdia na gymnáziu som aj vďaka tomu, že som veľa čítal po slovensky, slovenčinu zvládol tak, že som z nej zmaturoval na dvojku. Chcel som študovať humanitné smery a mal som rád ruskú literatúru, ale keďže vtedy boli na jednotlivé smery na vysokých školách kvóty, už som sa do týchto kvót na humanitné smery nezmestil. A tak som sa prihlásil na strojnú fakultu. Samozrejme, na prijímačkách som si len tak posedel, vedel som, že sa ich zúčastňujem, iba aby sa nepovedalo, a pred rodičmi som sa potom snažil vyzeráť smutný, že ma neprijali. Zamestnal som sa na pridruženej výrobe v odbore vodárne a kanalizácie a na ďalší rok som šiel na prijímačky tam, kam som chcel, na filozofickú fakultu **UPJŠ** v Prešove na odbor ruský jazyk a literatúra a dejepis. Keďže som nešiel priamo z gymnázia, kvóty už nikto neriešil a bol som prijatý. Možno mi ako predstaviteľovi ukrajinskej národnostnej menšiny – rusínska vtedy ešte nebola oficiálne uznaná – pomohlo aj to, že vtedy existovali aj kvóty pre národnostné menšiny.

Neznervózňovali vás tie kvóty?

Neuvedomoval som si ich. Ale pedagogickí poradcovia na stredných školách zjavne plnili plán, koľko ľudí nahovoriť do polície, koľko do armády a koľko percent z toho majú tvoriť študenti iných národností. Zrejme sa im od toho odvíjali prémie.

V akom jazyku ste predtým študovali na Ukrajine?

Všetky predmety sme sa učili v ukrajinčine a ruský jazyk a ruskú literatúru sme mali vlastne ako cudzí jazyk. Keď som však chcel čítať knihy, musel som vždy siahať po ruskej literatúre, lebo z ukrajinskej ma nič nezaujímal. Okrem toho sme mali v ruštine aj ústrednú sovietsku televíziu, a hoci druhý program bol ukrajinský, ani tam väčšinou nebolo nič zaujímavé. V zásade som však od malička vyrastal v dvojjazyčnom prostredí a obidva tieto jazyky považujem za svoje rodné.

V 80. rokoch minulého storočia sa postupne menila politická klíma. Ako sa menil váš vzťah k jazyku a literatúre?

Myslím, že zásluhu na tom, že som šiel študovať ruský jazyk a literatúru a dejepis, mal môj veľmi dobrý učiteľ z gymnázia Vasiľ Turok, dnes už nebohý. Vďaka nemu sa ruština stala pre mňa v tom čase prioritou. Môj literárny vkus sa potom dosť radikálne menil, lebo v druhej polovici 80. rokov som odišiel na študijný pobyt do Volgogradu, kde som sa trochu dostal do prostredia volgogradského undergroundu a neoficiálnej kultúry.

Bol to kultúrny šok?

Obrátilo ma to, spoznal som nových tvorivých ľudí, ktorí boli iní ako tí, čo som poznal predtým. Veľmi mi v tom pomohol jeden český študent, dnes spisovateľ, publicista a diplomat Tomáš Kafka, ktorý tam vtedy tiež bol na študijnom pobyte, s ním som sa dostal medzi básnikov a umelcov, na rôzne bytové debaty a stretnutia. Všetko malo nádych ilegality a veľmi som si to cenil. Aj preto som sa neskôr, už ako doktorand, začal venovať moskovskému a petrohradskému undergroundu.

Ako ste sa vyrovnali so sovietskou výchovou?

Cítil som ju na sebe ešte veľmi dlho. O to vďačnejší som volgogradskému undergroundu, ktorý mi svojho času ukázal, že svet môže byť aj iný. Keď som sa z Volgogradu vrátil späť, mal som pocit, že som iný človek. Začal som sa na fakulte v Prešove aj mimo nej priateliť s iným typom ľudí ako dovtedy.

S akými?

Ešte počas štúdia, čiže pre rok 1989, som začal chodiť aj do Košíc na ilegálne filozofické prednášky Marcela Strýka. V roku 1990 sme spolu s ním, Erikom Grochom a Jurajom Briškárom založili časopis Tichá voda. Bol to pre mňa začiatok vstupu do literárneho života. V tom istom roku ma prijali do aspirantúry na filozofickej fakulte v Prešove. Zároveň som začal častejšie chodiť do rusínskeho Divadla Alexandra Duchnoviča, ktoré vďaka môjmu spomínanému učiteľovi, vtedy už dramaturgovi tohto divadla Vasilovi Turokovi, vzniklo z Ukrajinského národného divadla. V tom čase sa z neho stalo jedno z najpokrokovejších divadiel na Slovensku. Pôsobili tam Blaho Uhlár a Miloš Karásek, ktorí neskôr v Bratislave založili divadlo Stoka. Boli to krásne časy skutočného bohémneho života. Zoznámil som sa s mnohými zaujímavými ľuďmi, ktorí ma takisto posunuli ďalej.

Po smrti Vasiľa Turoka ste začali s Divadlom Alexandra Duchnoviča spolupracovať ako dramaturg a prekladateľ. Prekladali ste do rusínčiny diela ruskej klasiky aj iné svetové diela. Ako to fungovalo?

Prekladanie do rusínčiny je pomerne zložitá robota.

A pritom v rusínčine znejú divadelné hry tak ľahko a vtipne.

Môže sa to zdať, ale vždy záleží od toho, kto, ako a čo po rusínsky hovorí. Isté je, že v rusínčine ako v jazyku, ktorý sa ešte len vyvíja, sa nedá povedať hocičo – na rozdiel od jazykov, ktoré sa stáročia vyvíjajú a kultivujú. V rusínčine chýbajú celé vrstvy slovnej zásoby – výrazy spojené s mestskou kultúrou, vedou, abstraktné pojmy a podobne.

S manželkou Ivanou Kupkovou, ruštinárkou a angličtinárkou.

FOTO: Lijana Dejak

Ktorý z toľkých spomenutých jazykov je dnes pre vás najdôležitejší?

Ruštinu, ukrajinčinu, rusínčinu aj slovenčinu vnímam ako rodné jazyky. Kdesi v hlave mám rovnocenné poličky pre všetky štyri. A v každom z nich mám aj nejaký prízvuk, ale z toho si nerobím starosti. Vďaka nim nemám problém ani s češtinou, bieloruštinou a poľštinou. Jazyky pomáhajú dorozumieť sa a to je podstatné.

A ktorý teda pokladáte za materinský?

Keď sa hovorí o materinskom jazyku, v Sovietskom zväze to pre mňa boli paralelne ruština a ukrajinčina, takto som ich vstrebal. Na Slovensku som sa naučil rusínčinu a slovenčinu opäť len prirodzenou cestou, z ulice, a neskôr z kníh. Dnes vo všetkých štyroch jazykoch myslím aj snívam. Prepínam si, kedy sa mi zachce.

Nakoľko blízke sú si navzájom tieto jazyky?

Keďže sú všetky slovanské, zdalo by sa, že majú k sebe veľmi blízko. Ale keď som napríklad učil rusínske deti ruštinu, zistil som, že blízkosť týchto jazykov môže byť veľkou nevýhodou. V podvedomí študentov vytvára mylnú predstavu, že ruštinu bez námahy zvládnú. Tieto dva jazyky však pripravujú študentovi zákerné situácie, lebo obsahujú slová, ktoré podobne znejú, ale môžu mať celkom iný význam. V preklade sa tieto slová volajú falošní priatelia.

Pri sčítaní obyvateľstva sa zvýšilo percento ľudí, ktorí sa hlásia k rusínskej národnosti. Ako je na tom dnes rusínčina ako jazyk?

Spisovná rusínčina bola na Slovensku kodifikovaná v roku 1995, má svoju písomnú podobu, no zatiaľ nemá slovníky, ktoré sú pre kvalitu prekladu nevyhnutné – teda výkladový, synonymický ani prekladový. Často ľudí otravujem, nech mi povedia, ako sa povie to alebo tamto, radím sa s nimi, zbieram slová, aby som do rusínčiny dokázal iné jazyky pretlmočiť čo najlepšie. Teším sa, že sa na tom môžem podieľať. Možno raz všetky tie slová, ktoré som preložil a použil, budú základom rusínskeho jazykového korpusu.

Aké prekladateľské možnosti ponúka rusínčina teraz?

Kultúra a myslenie Rusínov sa viaže najmä k dedinskému životu, k folklórnemu mysleniu. Technické výrazy v rusínčine majú často pôvod v nemčine, iné výrazy prebrali z ďalších dotykových jazykov ako slovenčina, ukrajinčina či poľština. Asi najzložitejšie je prekladať do rusínčiny súčasné texty. Pri preklade treba slová buď vymýšľať, prispôbovať prevzaté slová štruktúre rusínskeho jazyka, alebo preberať čo najvhodnejšie výrazy z iných jazykov. Aj iné jazyky prechádzali podobným vývojom. Ale vidím v tom perspektívu obohacovania jazyka. Ruština je pre mňa geniálna preto, že sa v nej dá povedať úplne všetko. Nemá problém preberať cudzie slová a dokáže si ich prispôbiť tak, že ich ani neviete identifikovať.

V akom jazyku rozmýšľate, keď píšete svoje texty a básne?

Vlastnú poéziu píšem iba po rusky. V ruštine to v mojej hlave vzniká, formuluje sa takpovediac samo, do tohto jazyka viem zakódovať svoje najintímnejšie myšlienky. Skúšal som písať aj po rusínsky, po ukrajinsky, ale nešlo to zo mňa prirodzene. Pokúšal som aj prekladať sám seba do rusínčiny a do slovenčiny, ale musím povedať, že to nie je nič príjemné. Preklady svojich básní som preto radšej nechal na Mariána Milčáka, Jána Štrassera alebo na svoju manželku Ivanu. Jediné, čo som napísal po slovensky, boli haiku a zopár minimalistických próz. Ale napríklad vedecké štúdie píšem normálne po slovensky, s tým nemám problém.

Prečo vzniká pri vašej tvorbe táto bariéra?

Nepovažujem to za bariéru. Neviem, prečo je to tak, tie básne jednoducho vznikajú v ruštine. Zrejme je to tým, že dlhé roky žijem profesionálne v ruskej literatúre, som na ňu veľmi silno naviazaný.

FOTO: Archív V. K.

* Básnik, prekladateľ, rusista, divadelný dramaturg

* Narodil sa na Ukrajine, v roku 1978 sa jeho rodina presťahovala na Slovensko

* V roku 1988 absolvoval štúdium ruského jazyka, literatúry a dejepisu na Filozofickej fakulte **UPJŠ** v Košiciach

* V roku 2000 absolvoval doktorandské štúdium v odbore teória literatúry a dejiny konkrétnych národných literatúr

* Venuje sa ruskej literatúre 19. a 20. storočia, ruskej detskej literatúre, ruskému výtvarnému umeniu a filmu 20. storočia

* Je autorom a spoluautorom mnohých odborných publikácií (Slovník ruskej literatúry 11. – 20. storočia, Krátky slovník ruskej kultúry 20. storočia, Ruská literatúra 18. – 21. storočia, Slovník ruskej umeleckej kultúry 20. storočia, Ruská avantgarda)

* Napísal básnické zbierky Nestálosť (1994), Skomorošina (1996), Mucha v uche (1997), Líza tichšia ako kláštor (2000), Dom bez svetla (2004, v rusínčine), Zabudnutá štvrtá strana (2014)

* Pre Divadlo Alexandra Duchnoviča prekladal diela z ruskej klasiky, ale aj diela Eugèna Ionesca, Friedricha Dürrenmatta, Ladislava Smočka či Karola Horáka a Miloša Karáska

Ha tetszik, amit csinálunk, kérünk, szállj be a finanszírozásunkba, akár csak havi pár euróval!

Autor: Eva Andrejčáková

Fakulty a ústavy UPJŠ

Po Joy si prišli rodičia do Užhorodu. K mnohým iným deťom, ktoré porodili na Ukrajine náhradné matky, sa rodičia nedostanú

28. 3. 2022, 18:31, Zdroj: dennikn.sk, Vydavateľ: N Press, s.r.o., Autor: Veronika Folentová, Sentiment: Negatívny, Téma: Fakulty a ústavy

UPJŠ, Kľúčové slová: Ústav medzinárodného a európskeho práva

Dosah: 396 079 GRP: 8,80 OTS: 0,09 AVE: 1949 Eur

Mnohé Ukrajinky plnia úlohu náhradnej matky, ktorá vynosí dieťa iných rodičov. Teraz sa však musia o množstvo detí starať sestry v bunkroch, pretože vojna narušila zabehnutý systém náhradných matiek.

Desiatky rodičov z mnohých krajín sa od začiatku vojny na Ukrajine nevedia dostať k svojim deťom, ktoré im vynosili náhradné ukrajinské matky. Rodičia malej Joy mali väčšie šťastie.

S bábätkom, ktoré malo len jedenásť dní, prišli do Košíc. V košickej univerzitnej nemocnici ho v piatok večer vyšetrili a nemocnica potom so súhlasom rodičov zverejnila ich príbeh.

Náhradná ukrajinská matka porodila Joy v Užhorode. Tam si po ňu prišli francúzski rodičia Nelly a Julian Lavery. Matka žila pôvodne v Odeze. Keď sa začala vojna, cestovala smerom k slovenským hraniciam, pôrod sa však začal už počas cesty. Dieťa napokon porodila v pôrodnici v Užhorode tri týždne pred plánovaným termínom.

Aj preto požiadali jej rodičia v Košiciach o vyšetrenie. „Je veľa informácií o tom, že na Ukrajine sú deti, ktoré sú deťmi rodičov z iných krajín. Je ich tam veľmi veľa,“ povedal primár neonatológie Peter Krcho, ktorý sa o dievčatko staral.

Tieto bábätká sa podľa neho rodia v život ohrozujúcich situáciách. „Nevieme, čo všetko zažívajú počas pôrodu,“ povedal. „Vnímame to veľmi citlivo. Mali sme prvú skúsenosť s tým, čo títo rodičia prežívajú, keď sa ich vlastné genetické dieťa narodí v meste, ktoré je ohrozené vojnou,“ dodal.

Je v poriadku doma

Dievčatko Joy je v poriadku. Rodičia si ho mohli odvieť domov do Paríža. Podľa primára mala diskretný nález na mozgu, čo sa veľmi zjednodušene dá vysvetliť ako isté zrazeniny. Podľa lekára to len potvrdilo, aký bol pôrod komplikovaný. „Napriek všetkým dramatickým a rizikovým okolnostiam je k dnešnému dňu prognóza dieťaťa dobrá,“ hovorí primár Krcho.

Ukrajina poskytuje legálnu možnosť náhradného materstva pre cudzincov za finančný poplatok. Ročne sa takto narodí približne 2 500 detí. Okrem Ukrajiny je náhradné materstvo legálne v niektorých štátoch USA, v Indii a v Rusku. Podľa ukrajinského zákona musí žena, ktorá chce vynosť dieťa pre cudzí pár, porodiť najprv vlastné dieťa.

Podľa New York Times je momentálne na Ukrajine okolo 500 žien, ktoré čakajú dieťa pre iných rodičov.

Americký denník zverejnil fotografie z krytu vo východnom Kyjive, na ktorých vidno zdravotné sestry, ako sa starajú o deti náhradných matiek. Ich rodičia si po ne nemohli prísť. Podľa New York Times má práve Ukrajina celosvetovo najrozvinutejší a najväčší trh s náhradnými matkami. Cena za takýto pôrod je na Ukrajine približne tretinová oproti Spojeným štátom.

Žena, ktorá vynosí dieťa iným rodičom, si zarobí okolo 15-tisíc dolárov (iné zdroje uvádzajú sumu 17- až 25-tisíc dolárov). Ďalšie peniaze musia páry uhradiť agentúram a klinikám, ktoré zabezpečujú celý proces a dohliadajú na tehotenstvo. Priemerná suma za vynosenie dieťaťa na Ukrajine je 40-tisíc dolárov (36-tisíc eur).

Deti potrebujú pocit bezpečia

„Máme informácie, že ide možno o desiatky takýchto bábätiok, ktoré sa nachádzajú v úkrytoch a sú odkázané na starostlivosť opatrovateliek, pretože ich biologickí rodičia sa k nim pre vojnu nemôžu dostať. Často tomu bránia právne prekážky, ak majú novorodenci iné občianstvo ako zákonní zástupcovia, ktorí pre administratívne prekážky dokonca nemusia byť ani zapísaní ako rodičia dieťaťa v rodnom liste,“ hovorí právnička Andrea Erdősová z Ústavu medzinárodného a európskeho práva na Paneurópskej vysokej škole.

Ak sa pre potvrdenie štátnej príslušnosti vyžaduje prítomnosť biologických rodičov, môže podľa nej nastať problém, pretože tí sa do Ukrajiny nedostanú. Aj preto vníma Erdősová situáciu ako vážny ľudskoprávny problém. „Deti potrebujú pocit bezpečia, zdravotnú starostlivosť, môže to pre ne predstavovať emocionálnu záťaž a mať veľmi vážne následky na ich ďalší vývoj,“ hovorí.

Podľa Erdősovej je potrebné vytvoriť na Ukrajine systém, ktorý pomôže, aby sa deti čo možno najskôr dostali k objednávateľským párom a následne sa umožnila dodatočná legalizácia rodičovstva.

Na Slovensku to nie je možné

Na Slovensku náhradné materstvo nie je možné. „Naša právna úprava tento problém vôbec nerieši,“ hovorí právnička Erdősová. Ak majú slovenské páry záujem o náhradnú matku, skúšajú to podľa nej v krajinách, kde to zákony umožňujú, najčastejšie je to v Česku.

Ani v Česku nie je podľa nej právna úprava rozpracovaná do detailov, ale aspoň to zákon pripúšťa a nezakazuje. Na Slovensku je podľa zákona matkou dieťaťa žena, ktorá dieťa porodila. To platí aj v českom zákone. „Ak by žena, ktorá dodala genetický materiál, žalovala ženu, ktorá dieťa porodila, nemožno tejto žalobe vyhovieť,“ hovorí Erdősová.

Náhradná matka sa môže vzdať dieťaťa ihneď po narodení. Dieťa si môže vziať do opatery biologický otec, ktorý je jedným z objednávateľského páru. „Následne žena z objednávateľského páru požiadala o osvojenie dieťaťa tak, ako pri adopcii cudzieho dieťaťa,“ hovorí právnička.

V Česku je povolené, aby si žena osvojila dieťa, ktoré vynosila jej príbuzná – napríklad sestra či jej vlastná matka či svokra. Náhradnou matkou podľa nej veľmi často býva žena, ktorá je s niektorým rodičom v príbuzenskom vzťahu.

Ak by sa na Slovensku umožnila takáto forma náhradného rodičovstva, mala by byť podľa právničky skôr bezodplatná, so zákazom vynútitel'nosti odovzdania dieťaťa, ak to surogačná matka odmieta.

Počet párov, ktoré majú problémy s prirodzeným počatím dieťaťa, stúpa. Nie je tak podľa nej možné prehliadať dopyt po surogačnom materstve ako forme asistovanej reprodukcie. „Právo by nemalo ustrnúť v čase, malo by reagovať na vývoj spoločnosti,“ povedala.

Zdroj – UNLP

Autor: Veronika Folentová